

VILHELMINA
KOMMUN

Vilhelmina kommuns ANDT- strategi för förebyggande arbete mot Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak

Bakgrund

"Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk" så formuleras det övergripande målet för den nationella ANDT-politiken. ANDT är en förkortning som står för **A**lkohol, **N**arkotika, **D**opning och **T**obak. Inom området ANDT finns sex politiska mål satta och från dessa tar strategin sin utgångspunkt. Ett framgångsrikt förebyggande arbete på ett lokalt plan bygger på en grund av gemensamma ståndpunkter och gemensamma målsättningar som är förankrade av kommunens beslutsfattare. På den grunden vilar sedan de insatser som utförs av de anställda över verksamhetsgränserna och som engagerar flera aktörer.

Forskning och evidens visar att en kommuns förebyggande sociala investeringar inte bara sparar ekonomiska resurser utan även förhindrar barn och ungdomar att hamna i utanförskap och i värsta fall ett livslångt lidande till följd av det.

Forskning och evidens visar vidare att det framförallt är två faktorer som påverkar ungas bruk av droger, tillgänglighet och efterfrågan. Kan tillgången minskas och efterfrågan styras genom aktiv påverkan av ungas attityder och benägenhet att vilja testa kommer ANDT-bruket hos unga också att kunna minskas.

Syfte med en lokal ANDT-strategi

Den lokala ANDT-strategin syftar till att kvalitetssäkra det ANDT-förebyggande arbetet i Vilhelmina kommun. De sätt på vilka kommunen strukturerar och organiserar sig möjliggör att kommunens resurser nyttjas på ett effektivt och strategiskt sätt. Strategin och den tillhörande handlingsplanen ska vara långsiktiga i den mån det går samt integreras i förvaltningarnas ordinarie arbete och innehållet ska sträva efter att uppnå de politiska mål som finns inom folkhälsoperspektivet och med fokus på ANDT.

Övergripande mål

Den lokala strategin ska:

- ange de värderingar och ståndpunkter som förutsätts genomsyra alla de insatser som genomförs,
- utgöra en garanti för att det förebyggande arbetet ska vila på en gemensam grund

Avgränsning

Fokus i strategin är förebyggande insatser och inte behandlande, bortsett från tobaksavvänjning av den anledningen att tobak är ett fokusområde för Vilhelmina kommun. Tobak är en inkörsport till de övriga drogerna och därför tar strategin upp just tobaksavvänjning som en förebyggande insats. Strategin behandlar också energidrycker då vi uppmärksammat ett lokalt behov av gemensamma ståndpunkter i frågan samt att de hälsorisker som energidrycker kan ge är viktiga utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Ansvar

Varje förvaltning ansvarar för de insatser de berörs av. Förvaltningarna ansvarar för att ta fram innehåll i lokala policydokument i enlighet med innehållet i strategin.

Revidering

Strategin revideras vid början av varje mandatperiod av folkhälsorådet. En uppföljning och översyn av strategin görs årligen av förebyggargruppen/hälsorådet.

Vilhelmina kommuns värderingar och ståndpunkter för ANDT

- I Vilhelmina ska ingen under 18 år använda tobak
- I Vilhelmina ska ingen under 18 år dricka alkohol
- I Vilhelmina har vi nolltolerans mot narkotika och dopningsmedel

Tobak

I Vilhelmina ska ingen under 18 år använda tobak

- Alla elever och föräldrar och all personal ska vara medvetna om riskerna med tobak
- Alla barn, ungdomar och elever ska tydligt känna till vilka regler som gäller för tobaksbruk under tid de vistas i skolan, fritidshem eller fritidsgård.
- Alla barn och ungdomar/elever ska ha rätt till en tobaksfri skol/fritids-tid samt tobaksfri vistelse på fritidsgård.
- All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och ungdomar ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av tobaksbruk hos en person under 18 år.
- All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och ungdomar ska ge ett tobaksfritt bemötande.
- Kommunen ska verka för fler tobaksfria miljöer, till exempel i kommunens anläggningar, lekparker/parker och torg.
- Kommunen ska kunna erbjuda tobaksavvänjning för elever.

Alkohol

I Vilhelmina ska ingen under 18 år dricka alkohol

- Alla barn, ungdomar, elever och föräldrar och all personal ska vara medvetna om riskerna med unga och alkohol och vilka konsekvenser en tidig alkoholdebut kan få.
- Alla föräldrar ska känna till vikten av att inta ett restriktivt förhållningssätt gällande alkoholbruk hos sitt barn.
- All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och unga ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av alkoholbruk hos en person under 18 år.

Narkotika och dopningsmedel

I Vilhelmina har vi nolltolerans mot narkotika och dopningsmedel

- Alla elever och föräldrar och all personal ska vara medvetna om riskerna med narkotika
- All personal ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av narkotikabruk hos barn, unga och vuxna.
- I Vilhelmina ska kommunens träningsanläggningar vara fria från dopningspreparat
- Vilhelmina kommun ställer krav på att föreningar som driver barn- och ungdomsverksamhet har en ANDT-policy

Energidrycker

I Vilhelmina har vi en gemensam överenskommelse om att ingen under 18 år ska dricka energidrycker/begränsa intaget av energidrycker för barn och unga under 18 år.

- Skolor, fritidsverksamhet och fritidsgård har en gemensam regel om att inte tillåta drickande av energidrycker.
- Kommunen ingår överenskommelse med försäljningsställen om att inte sälja till de som är under 18 år.

Gemensam ståndpunkt: Ingen under 18 år ska använda tobak

Mål	Insats	När	Samverkan	Ansvarig	Uppföljning
Alla elever, föräldrar och personal ska vara medvetna om riskerna med tobak	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinär undervisning - Föreläsningar tobaksfriduo - Samtal med skolsköterska - Effekt (föräldramötesprogram) 	<p>Löpande under läsåret</p> <p>Föräldramöte (6:an-9:an) läsårsstart</p>	<p>Eventuellt med kommunens ANDT-samordnare</p> <p>Skola och IFO</p>	<p>Lärare</p> <p>Skolsköterska</p> <p>Kontaktperson tobaksfriduo</p> <p>ANDT-samordnare</p>	<p>Intern utvärdering</p> <p>Skola och IFO</p>
Alla elever ska tydligt känna till vilka regler som gäller för tobaksbruk under tid de vistas i skolan, på fritidshem och fritidsgård	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta policy i enlighet med strategin - Informera och gå igenom policyn med barnen, de unga och eleverna 	<p>Vid terminsstart och fortlöpande</p>		<p>Skolledning/elevhälsa? Personal fritidsgård</p> <p>Skolledning och personal</p>	<p>Intern utvärdering</p>
Alla barn och ungdomar/elever ska ha rätt till en tobaksfri skol/fritids-tid samt tobaksfri vistelse på fritidsgård.	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta policy i enlighet med strategin 			<p>Skolledning/elevhälsa?</p>	<p>Intern utvärdering</p>
All personal som i sitt dagliga arbete	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta handlingsplan/checklista/ru 			<p>Skolledning/elevhälsa? Fritidsgård</p>	<p>Intern utvärdering</p>

<p>kommer i kontakt med barn och ungdomar ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av tobaksbruk hos en person under 18 år.</p>	<p>tiner för personal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personal agerar lika 		<p>Personal</p>		
<p>All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och ungdomar ska ge ett tobaksfritt bemötande.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tobaksbruk hos personalen sker inte inför barn och ungdomarna 		<p>Personal</p>	<p>Intern utvärdering</p>	
<p>Kommunen ska verka för fler tobaksfria miljöer, till exempel i kommunens anläggningar, lekparker/parker och torg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta en plan för gemenförande 	<p>ANDT-samordnare Tillsynshandläggare tobak</p>	<p>Teknisk avdelning? Politiker?</p>	<p>Tillsynshandläggare tobak ANDT-samordnare I politiskt forum?</p>	
<p>Kommunen ska kunna erbjuda tobaksavvänjning för elever.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utbilda personal i tobaksavvänjning 	<p>Skola? IFO?</p>	<p>Skola? IFO?</p>		

Gemensam ståndpunkt: Ingen under 18 år ska dricka alkohol

Gemensam ståndpunkt: I Vilhelmina har vi nolltolerans mot narkotika och dopningsmedel

Mål	Insats	När	Samverkan	Ansvarig	Uppföljning
Mål Alla barn, ungdomar, elever och föräldrar och all personal ska vara medvetna om riskerna med unga och alkohol och vilka konsekvenser en tidig alkoholdebut kan få.	Insats - Ordinar undervisning - Externa föreläsare - Samtal med skolsköterska - Effekt (föräldramötesprogram)	När Fortlöpande	Samverkan Skola och IFO	Ansvarig Lärare Skolsköterska ANDT-samordnare	Uppföljning Gemensamt skola och IFO?
Alla föräldrar ska känna till vikten av att inta ett restriktivt förhållningssätt gällande alkoholbruk hos sitt barn.	- Effekt	Läsårsstart	Skola och IFO	ANDT-samordnare	Gemensamt skola och IFO
All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och unga ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av alkoholbruk hos en person under 18 år.	- Upprätta handlingsplan/checklista/ru tiner för personal - Genomförande			Skolledning/fritidsgård	Intern utvärdering

<p>Alla elever och föräldrar och all personal ska vara medvetna om riskerna med narkotika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinar undervisning - Externa föreläsare 	<p>Fortiöpande</p>	<p>Skola, ANDT-samordnare, polis?</p>	<p>Lärare ANDT-samordnare</p>	<p>Skola och IFO Förebyggargrupp/hälsoråd</p>
<p>All personal ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av narkotikabruk hos barn, unga och vuxna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta handlingsplaner/checklistor/rutiner för personal 			<p>Skolledning/elevhälsa</p>	<p>Intern utvärdering</p>
<p>I Vilhelmina ska kommunens träningsanläggningar vara fria från dopningspreparat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta policy 			<p>?</p>	
<p>Vilhelmina kommun ställer krav på att föreningar som driver barn- och ungdomsverksamhet har en ANDT-policy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Politiskt beslut, ex att anta den här strategin. - Informera föreningarna 		<p>Förebyggargrupp /ANDT-samordnare</p>	<p>Förebyggargrupp/ ANDT-samordnare</p>	<p>Årligen</p>